

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Seja upravnega odbora ZP

Tri tovarne s poslovno izgubo

Cetrta seja UO ZP pod vodstvom namestnika predsednika UO ZP inž. Pavla Seška je imela na dnevnem redu v glavnem le poslušanje poročil in razpravo o poslovanju tistih proizvodnih organizacij, ki so ob polletnem obračunu prikazale poslovno izgubo. To so SPREJEMNIKI, ORODJARNA in POLPREVODNIKI.

Obpravna poslovanja tovarne radijskih sprejemnikov v Sežani je bila na dnevnem redu že na eni izmed minulih sej UO ZP, kjer so bili sprejeti tudi ustrezni zaključki. Povod za ponovni pretraz nastale situacije je sprožilo to pot odprto pismo upravnih in samoupravnih organov tovarne naslovljeno na DS ZP. V njem prikazuje tovarna skrajno kritičen položaj zaradi blokade tovarniškega žiro računa. Že izredni stroški blokiranega računa in sama višina blokade žiro računa onemogoča vsako normalno poslovanje in sanacijo tovarne nasploh.

Tovarna je predlagala najetje kredita za pokritje dolgov, nastalih iz poslovanja v minulim letu. UO ZP je predlog sprejel, dokončno pa bo o njem še sklepal DS ZP.

Vzlic dolgovnim razpravam na minulih sejah UO ZP in raznim priporočilom komisij, ki so raziskovale

možnosti in variante sanacije ORODJARNE, se položaj v tej tovarni ni premaknil z mrtve točke. Najnovejši predlog po katerem naj bi se ORODJARNA pripojila k tovarni AVTOMATIKA v Pržanu, ni našel nikakršne podpore kolektivu ORODJARNE, v Pržanu pa o njem sploh še niso razpravljali. Kako se bo situacija uredila oz., če se bosta obe organizaciji integrirali je za

(Dalje na 2. strani)

Kot smo poročali v prejšnji številki je Iskrino tovarno v Kranju obiskala 4-članska delegacija centralnega komiteja zveze mladine Srbije (slika zgoraj). Po ogledu tovarne so se gostje razgovarjali s predstavniki mladine kranjske tovarne o skupnih pereh problemih. Navzoči so bili tudi predstavniki slovenske mladine, občine Kranj in ZP Iskra

ISKRA RIZ — ZAGREB

Rezultati obračuna za prvo polletje

Obračun za prvo polletje 1969 izkazuje, da je ustvarjen skupni dohodek, vključno z interno realizacijo v znesku od

ND 98,697.732

Skupni izdatki vseh delovnih enot v tej periodi znašajo

ND 89,907.732

V ta znesek so vključeni tudi osebni dohodki. Ustvarjeni ostanek dohodka (bruto) znaša

ND 8,407.571

Ta dohodek se bremeni:

ND

— prispevek zbornicam in drugi prispevki

58.234

— pokritje negativne devizne razlike

886.043

— vkalkulirana sredstva za ZP ISKRA

916.404

— odpis razlike v ceni materiala

2,225.956

— odobreni skonto

38.398

— dotacija restavraciji

466.729

— ostali izdatki

1,173.483

Skupaj

5,765.247

Po odbitku tega zneska ostane 2,642.324 ND, kot nerazporejeni ostanek dohodka, čeprav so se v polletju redno izplačevali višji osebni dohodki zaradi stimulativnega nagrajevanja po rezultatih dela.

Ako v tem rezultatu pridemo del nerazporejenega ostanka dohodka prenesenega iz 1968 v znesku od 2,200.981 ND, ki je bil v fakturirani ali neplačani realizaciji iz preteklega leta, dobimo skupni ostanek dohodka ND 4,843.306

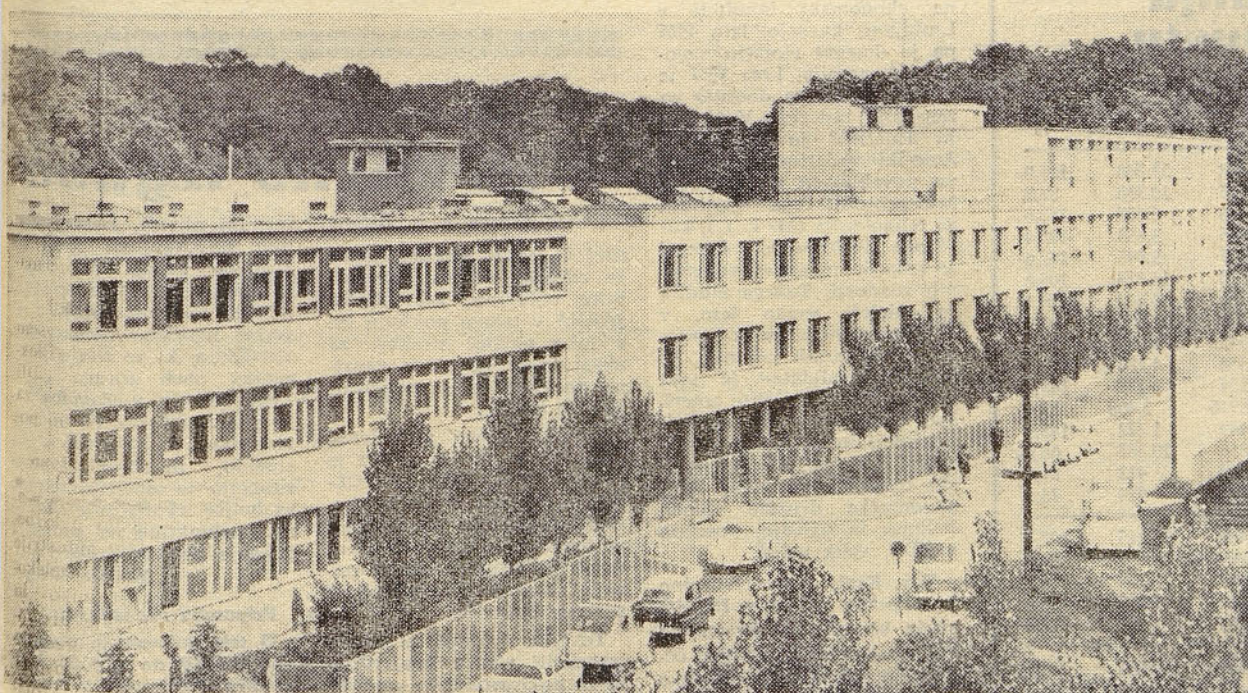
S takim rezultatom v prvem polletju smo popolnoma zadovoljni in vse kaže, da bomo v drugem polletju dosegli isti rezultat. Razumljivo je, da rezultati zahtevajo tudi boljše osebne dohodke, ki znašajo v periodi I — IV/69. 17,279.759 ND, od tega odpade na:

ND

a) startne osebne dohodke za ustvarjene ure dela 11,697.721
b) prekoračenje norme in drugi direktni OD 1,643.514
c) stimulativni OD 2,306.165
d) dodatki, nadomestila in ostali prejemki 1,132.359

Iz tega je razvidno, da stvarno povečanje startnega

(Dalje na 6. strani)

Pogled na tovarno ISKRA — RIZ v Zagrebu

Poslovili smo se od dveh vodilnih sodelavcev

ALOJZ VIDMAR ODHAJA NA DRUGO SLUŽBENO DOLŽNOST

Po dolgih letih uspešnega službovanja odhaja iz združenega podjetja ISKRA njegov dosedanji finančni direktor Alojz Vidmar. V letih svojega službovanja v Iskri, sprva v PSO in nato kot finančni direktor ZP, je glede

pa so bile razmere in okoliščine neizprosne, da ni dosegel zaželenih rezultatov — tam je še naprej neumorno delal, mozgal in iskal izhod, želeč po svojih močeh stvariti le dati čim bolj pravo podobo.

Zares — v najbolj kritičnih trenutkih je razumno iskal odgovore na najbolj zapletene finančne probleme, da bi ZP Iskra jutri dosegla ugodnejše poslovne rezultate.

Ob slovesu od požitvalnega in zaslužnega vodilnega delavca ZP Iskra, ki odhaja na drugo delovno dolžnost, smo mu dolžni iskreno zahvalo za vse njegovo delo, nesebičnost in vrline, ki jih je tako bogato izkazoval na dosedanjem odgovornem in zahtevnem delovnem mestu med nami in mu od vsega srca želimo, da bi tak, kakršen je bil v našem kolektivu, dosegal še boljše rezultate tudi med novimi sodelavci, kjer bo prav tako prevzel odgovorno vodilno delovno mesto.

Tovariš Vidmar — iskrena hvala za dosedanje delo in sodelovanje!

MAGISTER JANKO KRALJ IZVOLJEN ZA REDNEGA PROFESORJA VISOKE SOLE

Dosedanji direktor organizacijsko kadrovskega področja združenega podjetja tov. Janko Kralj je bil pred kratkim kot priznani strokovnjak povabljen ter izvoljen za rednega profesorja na Visoki ekonomsko komercialni šoli v Mariboru, kar pomeni visoko priznanje njemu osebnemu, pa tudi našemu podjetju v katerem dela že 23 let.

Tov. Kralj je prišel v ISKRO 1. avgusta 1946. leta in je od tedaj delal na vodstvenih mestih šefa plana financ in cen, oddelka za plan in obračun ter strokovnega računovodstva; leta 1958 pa je bil imenovan za finančnega direktorja, po integraciji pa za pomočnika generalnega direktorja kot koordinat

tor za finančno področje. Pozneje je bil svetnik generalnega direktorja od leta 1966 dalje pa direktor organizacijsko kadrovskega področja združenega podjetja. S svojim delom v podjetju, s sodelovanjem na univerzi v svojstvu honorarnega univerzitetnega učitelja, s sodelovanjem na simpozijih ter objavljenimi prispevki k razvijanju modernih pristopov na področju računovodstva, financ, poslovnih informacij, ekonomike in organizacije podjetja, si je pridobil ugled vrhunskega strokovnjaka in tudi že priznanega znanstvenika. Tako je npr. pred kratkim dobil povabilo naj bi sodeloval na XV. mednarodnem kongresu managerjev v Tokiu kot predstavnik Jugoslavije.

Študiral je kot izredni študent in diplomiral leta 1951 na ekonomski fakulteti v Ljubljani, kasneje, leta 1965 pa je dosegel stopnjo magistra ekonomije. Leta 1967 je bil habilitiran za docenta na zagrebški univerzi. V obdobju 1967/1968 je študiral v Ameriki vodstvene znanosti, na povabilo in s štipendijo Massachusettskega inštituta za tehnologijo (M. I. T.), kot »Sloan Fellow« ter dosegel še stopnjo magistra vodstvenih znanosti. Takega študija se udeleži vsako leto, v ostrem tekmovanju in po posebnih zahtevah izbranih, 45 do 50 kandidatov iz vrst mlajše vodstvene elite ameriških kompanij ter vladnih institucij in po nekaj kandidatih iz tujine. Ti podiplomski študentje so tedaj člani akademske družine »Sloan Fellow« in uživajo, posebno v ZDA, velik ugled.

Tov. Kralj je požitvalno in uspešno vlagal v ISKRO svoje sposobnosti in znanje ter mu k izvolitvi iskreno čestitamo, ob odhodu na novo delovno mesto pa mu želimo še nadaljnjih uspehov.

Pred letošnjo razstavo »Sodobna elektronika«

Spet je pred nami mednarodna, že tradicionalna razstava »Sodobna elektronika« na gospodarskem razstavišču v Ljubljani, ki iz leta v leto vzbuja večje zanimanje tako proizvajalcev, strokovnjakov in javnosti. Prav gotovo bo tudi letošnja, kot dosedanje razstave, pokazala novosti in zanimive dosežke s področja elektronike doma in v svetu.

Pred letošnjo razstavo smo vprašali direktorja tovarne »Avtomatika«, inž. Andreja Pardubskega o tem, kaj je ta naša tovarna pripravila za letošnjo razstavo. Na vprašanje našega sodelavca je direktor tovarne »Avtomatika« dejal naslednje:

»Sodim, da je ta razstava zelo pomembna, saj na njej vidimo prikazane novosti s področja elektronike, katere naj bi proizvajali v naslednjem obdobju. Tovrsne izdelke iskrih tovarn sicer pogrešamo in jih na trgu ni v zadostni meri, zato ima človek občutek, kot bi se Iskra s tega področja umikala in prepuščala trg konkurenčnim podjetjem.

Tovarna »Avtomatika« se je kljub neresenemu proizvodnemu programu in nedoločenim programski usmeritvi skušala v zadnjem letu motranje konsolidirati ter zainteresirati in usposobiti kadre za dejavnost na področju širokopolnošne elektronske branže. Kot plod tega bomo na letošnji razstavi prikazali tisti program široke potrošnje, ki ga je tovarna že nekdanj uresničevala, le da bo pomlajen. Menimo namreč, da so artikli s tega področja še vedno tržno zanimivi.

S področja gramofonske tehnike bomo letos razstavili

naslednje: ceneno izvedbo gramofona, ki naj bi postal osnova za razne prenosne izvedbe kovčkov. Tega gramofona bi se zlasti lahko posluževali mladi ljubitelji beat glasbe. Nadalje bomo prikazali nekoliko bolj razkošno izvedbo gramofona v plastičnem ohišju z bolj umirjenimi barvnimi kombinacijami. Zanimanje pa bo vsekakor vzbudila tudi kombinacija gramofona in radijskega prejemnika v posebni »glasbeni skrinjici«, ki je danes zelo iskan izdelek v inozemstvu, prav tako pa zanj tudi domača trgovina kaže dokajšnjo zanimanje. Tak kos pohištva bo tako oblikovno, kot tehnično lahko zadovoljil najbolj zahtevnega kupca.

Plod naporenega dela naših razstavilcev pa bo na razstavi prikazan samostojni izdelek — gramofonski menjalnik, ki bo na razstavi tudi praktično deloval in pri katerem smo uporabili nekatere izkušnje svetovno znanih proizvajalcev.

Končno pa smo pripravili za razstavo še nekatere novosti s področja tehničnega in skratka ter s področja elementov elektrolitske kondenzatorje za posebne profesionalne zahteve ter tantalove kondenzatorje, s čimer se je ISKRA vključila med proizvajalce tovrstnih elementov, ki se danes v elektriki vse bolj uveljavljajo.

Vsekakor upamo, da bo razstava zanimiva in bo prikazala novosti, zlasti ekonomsko zanimive tudi iz drugih organizacij ZP ISKRA, vendar o tem več prihodnj, ko bomo objavili obširnejšo reportažo z letošnje mednarodne razstave »Sodobna elektronika«.

na stanje, v kakršnem se je Iskra v tem obdobju nahajala, nešteto krat pokazal neuklonljivo voljo, globoko strokovnost in nesebično prizadevnost. Tudi v najbolj kritičnih trenutkih, kakršnih na naši poti v zadnjih letih res ni manjkalo, je pokazal zvrhano mero požitvalnosti in iznajdljivosti, s katero se je s svojimi sodelavci loteval tudi najbolj kočljivih nalog v želji, da bi Iskra nekoč le prišla na zeleno vejo in bi njene delovne organizacije slednjič prebrodile svoje finančne težave in se dokopale do normalnih pogojev za svoje nadaljnje poslovanje.

V dobršem delu takšnih nalog je Alojz Vidmar v svojih prizadevanjih uspel, kjer

Proizvodnja ZP v avgustu

Izpolnitev v 000 N din

Tovarne	Plan	Izpolnitev	%
ELEKTROMECHANIKA	22.168	23.268	105,0
ELEMENTI	11.765	10.335	87,8
AVTOMATIKA	4.178	6.627	158,6
SPREJEMNIKI	3.655	3.853	105,4
APARATI	4.027	5.945	147,6
AVTOIZDELKI	10.533	11.128	105,6
ELEKTROMOTORJI	2.766	4.042	146,1
NAPRAVE	3.530	3.493	99,0
ELEKTRONIKA	1.545	1.017	65,8
KONDENZATORJI	3.358	4.124	122,8
INSTRUMENTI	1.524	2.259	148,2
POLPREVODNIKI	2.916	2.408	82,6
USMERNIKI	849	1.222	143,9
RIZ	14.816	10.207	68,9
ORODJARNA	506	413	81,6
MIKRON	1.324	974	73,6
Skupaj tovarne	89.460	91.315	102,1
ZZA	4.000	7.278	181,9
PSO	1.380	1.333	96,6
BAZ	200	156	78,0
SKUPAJ PODJETJE	95.040	100.082	105,3

Tri tovarne s poslovno izgubo

(Nadaljevanje s 1. strani)

zdaj še čisto nejasno, jasno je edino, da so potrebne hitre odločitve, ker ORODJARNA v takem položaju oz. s tako pičlimi sredstvi za obratovanje ne more uspešno poslovati in ne pokrivati nastale izgube.

Tretja tovarna s polletno poslovno izgubo, o kateri je razpravljala ZO ZP so POLPREVODNIKI. V osmih mesecih poslovanja je izkazala poslovno izgubo. Kot vzrok za nastalo izgubo navaja tovarna v glavnem le zunanje činitelje.

Tovarna namreč ni znala izkoristiti visoke konjunkturre za polprevodniške elemente, hkrati pa ima za to proizvodnjo previsoko režijo. Z

raznimi ukrepi, zlasti splošnim varčevanjem, bodo režijo do konca leta precej znižali in se izgube verjetno iznebili. Ker pa ostajajo še vedno neresena komercialna vprašanja, ki se tičejo pravih obeh tovarn — v Trbovljah in v Zagrebu — je priporočil ZO ZP obema tovarnoma in PSO naj se sestanejo, proučijo nastalo situacijo in določijo ukrepe za boljše izkoriščanje svetovne konjunkturre na področju prodaje polprevodnikov.

Marjan Kralj

Pripomba uredništva:

O teh zadevah je razpravljala DS ZP na seji 30. septembra. Komentar in zadevne sklepe bomo objavili v naslednji številki.

Več vzpodbude racionalizatorjem

● Za preko 4 milijone S din prihrankov odobrenih 658 tisoč S din premij ● Racionalizatorji menijo, da so premije za koristne in uporabne predloge še vedno prenizke ● Potrebna je večja pomoč in hitrejše reševanje danih predlogov ●

V zadnjem trimesečju je komisija za racionalizacije v »Elektromehanika« obravnavala prijavljene predloge izboljšav, ki so bili po pomembnosti srednje vrednosti. V poprečju je znašala izplačana odškodnina na en prijavljen predlog 620,00 N din. Najvišja premija je bila 1.543,00 N din in najmanjša pa 50,00 N din, ki pripada po obstoječem pravilniku za vsak prijavljen predlog.

Pregled nagrajenih racionalizatorjev in predlogov je naslednji:

— Anton Anžič, mojster v obratu ATN, je prijavil tehnično izboljšavo pri rezanju navojev v maticе M3, ki se uporabljajo za priključne letvice in ATA 31. Stroj je avtomatiziral ter s tem prihranil 13.308,00 N din. Na osnovi tega je bila izplačana premija 1.543,00 N din.

— Miroslav Delalut, zaposlen v obratu ATN kot vodja linije enot za telefonske centrale, je izdelal več montažnih priprav ter s tem prihranil 7.353,00 N din. Za ustvarjen prihranek je bila odobrena premija 605,00 N din.

— Peter Rezar iz obrata ATN kot urejevalec na strožnicah je prijavil spremembo tehnološkega postopka pri struženju skodelic zvonca za avtomatski telefonski aparat. S spremembo vpenjalnega orodja je skrajšal čas izdelave ter prihranil letno 1.668,00 N din. Odobrena je bila premija 184,00 N din.

— Odon Rančigaj, zaposlen v kontroli obrata ATN, je prijavil konstrukcijsko spremembo pri telefonskem aparatu IKTA 30-2. S tem je pospešil realizacijo spremembe, katere je omogočila odstranitev dveh diod in rele D. Za prizadevanost je bil imenovan tovariš nagrajen z 800,00 N din.

— Peter Sifrér iz obrata ATN, je odstranil napako v tehnološki dokumentaciji s

tem, da se magneti za ročni generator nabavljajo po veljavni risbi, ker s tem odpade dodatno brušenje, za ustvarjen gospodarski prihranek 3.689,00 N din, je bila odobrena nagrada 304,00 N din.

— Anton Avsenik, zaposlen v kontroli galvanike, je predlagal spremembo tehnološkega postopka pri galvaniki zaščiti pregrade za mikrofonski vložek. Z uvedbo kromatiranja namesto niklanja je ustvarjena gospodarska korist v enem letu 10.052,00 N din.

— Franc Plevčak je kot urejevalec na liniji ploščatih relejev izboljšal zakovalne priprave za zakovanje kontaktnih čepkov v relejna peresa. Ker ima izboljšava vpliv na boljše kvaliteto, je bila odobrena enkratna nagrada 150,00 N din.

— Pavel Prestor, zaposlen v obratu števec, je predlagal konstrukcijsko spremembo pri mikrostikalu MB p 2-6 ter s tem odstranil probleme zastojev stikalne ure. Izboljšava se nanaša na boljše kvaliteto. Odobrena je enkratna nagrada 200,00 N din.

— Peter Ribnikar, zaposlen v obratu števec, je prijavil izboljšavo na orodju, s katerim se izrezujejo pritrdilni kotniki za stikalno uro. Z dodatno vgrajenimi prebivalnimi iglami je odpadla delovna operacija vrtnje luknj. Za ustvarjeni gospodarski prihranek 2.134,00 N din, je bila izplačana premija 220,00 N din.

— Novak Kapuran, zaposlen pri vojni pošti v Beogradu, je posredoval naši tovarni izboljšavo, ki se nanaša na prenosnik PLB in pride v poštev tudi pri našem sistemu telefonskih central. Za koristnost predloga je bila izplačana enkratna nagrada 1.300,00 N din.

Poleg navedenih predlogov je bilo obravnavanih še 7 prijav, ki so bile rešene v

negativnem smislu oziroma so bili predlagatelji nagrajeni s 50,00 N din kot umestni predlogi po členu 58. pravilnika.

Med vsemi predlogi je bila najbolj uspešna izboljšava tov. Anžiča, kjer je navaden stroj za rezanje navojev dejansko avtomatiziral. Izdelal je posebno pripravo, h kateri je dodal še vibrator, ki podaja matice v pripravo. V pripravi se matice avtomatsko pomikajo pod navojni sveder s pomočjo mehaniskega prenosa iz gornjega dela vretena na spodnji del. Na ta način je izkoriščeno navpično gibanje delovnega vretena in je s tem omogočeno avtomatsko delovanje stroja.

V vsakem primeru so take izboljšave koristne in priznanja vredne ter bi zato morali dati ustvarjalcem novatorskih idej več pomoči, katere sedaj očitno primanjkuje.

Sk

Osem mesečna proizvodnja ZP

Vrednost v 000 N din

Tovarne	Plan	Izpolnitev	%
ELEKTROMECHANIKA	179.575	183.046	101,9
ELEMENTI	87.086	84.149	96,6
AVTOMATIKA	43.531	51.355	118,0
SPREJEMNIKI s	29.239	24.471	83,7
APARATI	45.527	46.768	102,7
AVTOIZDELKI	87.252	94.722	108,6
ELEKTROMOTORJI	20.000	26.357	131,3
NAPRAVE	26.769	19.905	71,0
ELEKTRONIKA	15.494	12.173	78,6
KONDENZATORJI	26.854	30.036	111,9
INSTRUMENTI	14.903	18.623	125,0
POLPREVODNIKI	19.202	17.323	90,2
USMERNIKI	6.864	7.686	112,0
RIZ	172.712	136.220	78,8
ORODJARNA	2.991	2.044	68,3
MIKRON	10.597	8.329	78,6
Skupaj tovarne	788.596	762.317	96,7
ZZA	30.800	40.124	130,3
PSO	10.724	10.922	101,8
BAZ	1.600	1.570	98,1
Skupaj podjetje	831.720	814.933	98,0

Kdo investira brez denarja?

Potem ko so prepotovali gradbišča po vsej državi, so strokovnjaki službe družbenega knjigovodstva ugotovili, da je bilo čisto realno mnenje, da je treba vzroke za nelikvidnost gospodarstva iskati tudi v investicijah brez kritja.

Po formalni plati denar ni zagotovljen za 12 odstotkov skupne vrednosti vseh objektov, ki jih gradijo.

Za veliko več objektov denarja sploh ni.

Tudi formam ni zadoščeno.

Zadnji dan maja letos je 1660 investitorjev gradilo 4090 objektov v vrednosti 58 milijard dinarjev. V primerjavi s tretjim četrtletjem 1968 se je število investitorjev povečalo.

Največ investirajo v industriji in rudarstvu — 35,5 milijarde, nato v prometu 11,9 milijarde, v kmetijstvu 43 milijard: v Srbiji 25 milijard: v BiH 9,7 milijarde, Hrvaški 9,5 milijarde, Madoniji 6,9 milijarde.

Kljub temu, da je bilo lahko priti do formalnega soglasja za izvajanje investicijskih del, ni bilo vedno niti takšnih dokumentov, je ugotovila služba družbenega knjigovodstva. Dokumentov ni bilo za objekte v vredno-

sti približno 7 milijard dinarjev.

Toda k tej vsoti bi bilo treba dodati še marsikatero druge, da bi bila podoba popolna. Tako so izvajalci del (gradbena podjetja in proizvajalci opreme) terjali 30. junija od investitorjev 9,3 milijarde dinarjev ali 42 % denarja več, kakor na isti dan lani.

Vir teh dohodkov je treba iskati že pri bankah in družbeno političnih skupnostih.

Poslovne banke so dale jamstvo za gradnjo investicijskih objektov v vrednosti 17,8 milijarde dinarjev, kar je za približno 5 milijard več, kot je njihov kreditni fond, če izključimo devize in denar za stanovanjsko-komunalno graditev. V takšnih pogojih je jasno, da niso sposobne redno izplačevati svojih obveznosti. 31. maja so imele za 279 milijonov dinarjev neopravljenih nalogov.

Nepokrite obveznosti družbeno političnih skupnosti do izvajalcev del so znašale avgusta 869 milijonov. Federacija je dolžna 748, republike 34, občine pa 87 milijonov dinarjev.

Samo Makedonija in Slovenija sta pravočasno plačali vse račune. Prav tako tudi nobena občina v Črni gori nima zapadlih neplačanih obveznosti za investicije.

Pri nas gradimo tudi objekte za tržišče, za katerih gradnjo po predpisih, ni treba zagotoviti denarja, dokler ni položen temeljni kamen. Njihova vrednost je bila konec maja 8,6 milijarde dinarjev.

Kontrola je ugotovila, da

investitorji niso zagotovili 5,2 milijarde ali 60 % potrebne denarja.

Ce seštejemo tistih 7 milijard s temi 5,2 milijardami (skupno 12,2 milijarde), potem izhaja, da se je precej razširila gradnja brez denarja. Ugotovili so, da je vsak peti dinar, namenjen investicijam — izmišljen.

Nova ATC na Lokvah

Prispevek PSO znanemu partizanskemu kraju iz časov NOB

Dne 9. septembra so v kraju Lokve na Primorskem slovensko izročili v javen promet novo avtomatsko telefonsko centralo ISKRA 58 C/20, ki jo je izdelal obrat ATN Kranjske ELEKTROMECHANIKE. S tem je ta med zadnjo vojno znani kurirski center dobil avtomatično telefonsko povezavo s celotnim jugoslovanskim telefonskim omrežjem.

Stroške za izdelavo nove ATC, montažo in ureditev telefonske mreže v višini 250.000 ND so poravnala slovenska PTT podjetja skupaj z našo ISKRO-PSO in se tako na najlepši način oddolžila temu primorskemu kraju, kjer so imeli kurirji in vezisti za časa NOB svoj center.

Slovesnemu odprtju nove centrale so prisostvovali: glavni direktor skupnosti PTT podjetij Slovenije Jože Gerbec, predsednica pokroviteljskega odbora nad kurirji in vezisti Dragica Rome, predsednik občinske skupščine Nova Gorica Rudi Šimac, dipl. inž. Alfonz Medved kot predstavnik ISKRA — PSO, številni zastopniki družbenopolitičnih organizacij, novinarji in drugi. M. K.

Seminarji o zagotavljanju kakovosti in zanesljivosti

Organizacijsko-kadrovsko področje ZP je v sodelovanju z odborom za kvaliteto ZP in sektorjem za meritve in kvaliteto v ZZA v dneh od 9. do 15. septembra t. l. organizirala po naših tovarnah seminarje o zagotavljanju kakovosti in zanesljivosti. Na seminarjih so imeli predavatelja: ing. F. Mlakar iz ZZA o odgovornosti za kakovost in zanesljivost v sodobnem industrijskem podjetju, ing.

Kobetova iz ZZA o laboratorijski dejavnosti tipskega preizkušanja in raziskave zanesljivosti ter ing. F. Pogačnik iz »Elektromehanika« o statističnih metodah v kontroli.

Seminarji so potekali v naslednjem redu: 9. sept.: v N. Gorici za »Avtoizdelke« in »Sprejemnike«; 10. sept.: v Kranju za »Elektromehanika«, »Instrumenti«, »Elektro-

motorji«; 11. sept. v Ljubljani za »Elementi«, »Polprevodniki« in »Elektronika«; 12. sept. v Ljubljani za »Aparati«, »Avtomatika«, »Naprave« in »PSO«; 15. sept.: v Novem mestu za »Usmerniki« in »Kondenzatorji«.

Seminarji so na splošno povsod dobro uspeli, preseñca pa, da sta NO in PSO s pičlo udeležbo na seminarju pokazali tako majhno zanimanje.

Iskrina tovarna »Elektromotorji« Železniki — močan činitelj v gospodarstvu Selške doline

● Letos so v tovarni že dosegli stabilizacijo ● Ugoden obračun v I. polletju ● Proizvodnja narašča ● V primerjavi z lanskim polletjem je letos izvoz narasel za 17,8 % ● Izvoz predvsem na konvertibilna področja ●

Dobrih 20 km severozahodno od Ljubljane se pri Škotski Loki odpira dolina Selške Sore, polna prirodnih lepot in zanimivosti. Dolina je dolga okrog 34 km. Vse vasi ce Selške doline so prikladne za letovišče; so čiste, ljubke in kot nalašč za goste, ki ljubijo mir in nedotaknjeno naravo.

Izmed večjih naselij je znana vas Selca, ki ima dobro razvito lesno industrijo in obrtno-proizvajalne delavnice. Selca so izhodišče za številne izlete. Češnjica je važna cestno križišče. Pomembna je lesna industrija in zadruga čevljarna.

Železniki, kjer obratuje Iskrina tovarna elektromotorjev in električnih gospodinjskih aparatov — leži 455 metrov nad morjem med strmimi obronki Ratitovca in Blegoša. Že v srednjem veku je bilo razvito fužinarstvo, o čemer pričajo znameniti vigenci in dobro ohranjena visoka peč (plavž). Hiše so postavljene v dolgi progi po ozkem dnu doline pod strmimi bregovi, čez katere pozimi komajda posije sonce. Zanimivo je, da je bilo v 17. stoletju v fužinarstvu zaposlenih okrog 2000 ljudi. V prejšnjem stoletju pa je začela preproste obrate dušiti inozemska konkurenca. Leta 1901 je ugasnil plavž in Železniki so bili prepuščeni životarjenju; ljudje so se začeli odseljevati, zato Železniki še danes nimajo toliko prebivalcev kot so jih imeli v 17. stoletju.

Po osvoboditvi je pričelo gospodarstvo reševati nova kovinska industrija, ki so jo ustanovili nekateri razgledani domačini. Največja izmed teh (»Niko«) se je priključila »Iskri«, ki je tod specializirala tovarno malih elektromotorjev.

Specializirana tovarna za male elektromotorje je od leta 1962 do danes doživljala dobre in slabe čase. Izkazalo se je namreč, da specializacija sicer prinaša določene prednosti, vendar ne sme biti odvisna od enega kupca, ki z eno samo potezo lahko zavre vzpon tovarne. To se je zgodilo tudi v Železnikih, zato je ta izkušnja dober nauk za celotno Iskro.

Letos so v tej tovarni že dosegli stabilizacijo: stanje se je vidno izboljšalo, zastojev je vedno manj, pa še ti so največkrat posledica pomanjkanja materiala oz. nelikvidnosti v gospodarstvu nasploh.

Z direktorjem tovarne dipl. inž. Lojzeto Žumrom, ki je tudi predsednik krajevnih skupnosti v Železnikih — se je o poslovanju tovarne in o njenem pomenu za Železnike in Selško dolino — razvil takle razgovor:

Direktor tovarne elektromotorjev dipl. inž. Lojze Žumer

Vprašanje:

Kako kaže polletno poslovanje in kakšna je primerjava z istim obdobjem lani?

Odgovor:

Po podatkih iz poročila za poslovanje v I. polletju je bila celotna realizacija proizvodnje nasproti planu presežena po vrednosti za 24,1 %. Od tega je bila proizvodnja za domače tržišče večja za polovico, plan izvozne proizvodnje pa je bil dosežen 88,7 %. Primerjava doseženih rezultatov z poslovanjem v istem obdobjem lani kaže, da je letošnja proizvodnja po količini večja za 64,9 % po vrednosti pa za 65,8 %.

Vprašanje:

Kakšen je bil izvoz in kam izvažate?

Odgovor:

V preteklem polletju je bilo izvoženih za 527.647,77 dolarjev izdelkov. Največ izvažamo v ZDA, Italijo, Avstrijo in Švedsko. Vzorce smo poslali v Švico in Nemčijo. Od skupnega izvoza prodamo na konvertibilno področje 97,4 odstotka, na vzhod pa le 2,6 odstotka. V primerjavi z lanskim polletjem je letos izvoz narasel za 17,8 %.

Vprašanje:

Znano je, da povečanje proizvodnje zahteva tudi večje število zaposlenih. Kako se je gibal stanje delovne sile in kakšen je bil povprečni osebni dohodek?

Odgovor:

Ce vzamemo v poštev število 607 zaposlenih v januarju, v juniju pa 650, znaša razlika v primerjavi z lanskim letom 10,7 %. Povprečje v I. polletju je 641. Povprečje osebnih dohodkov pa je znašalo v tem obdobju 83 tisoč S din oz. je za 22,5 % večje od lanskega. Relativno nizki OD so še vedno odraz stagniranja proizvodnje pred dvema letoma. Stanje se popravlja, sicer počasi, toda vztrajno.

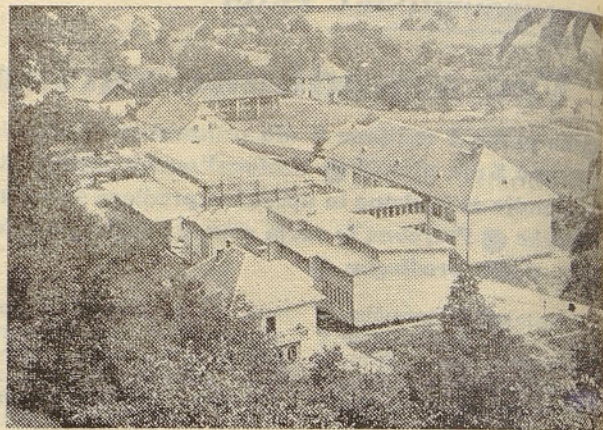
Vprašanje:

Kakšno sliko kaže dohodek v primerjavi z lanskim v istem obdobju?

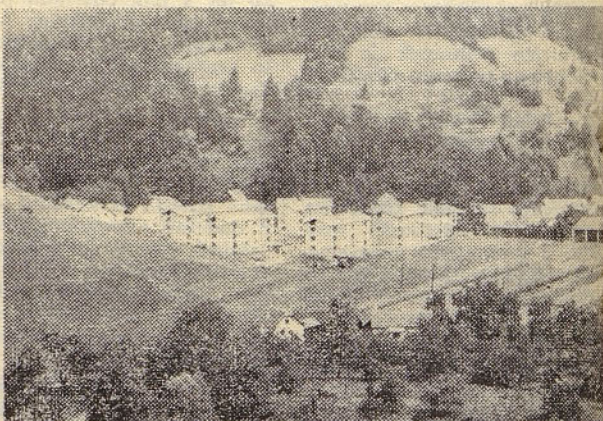
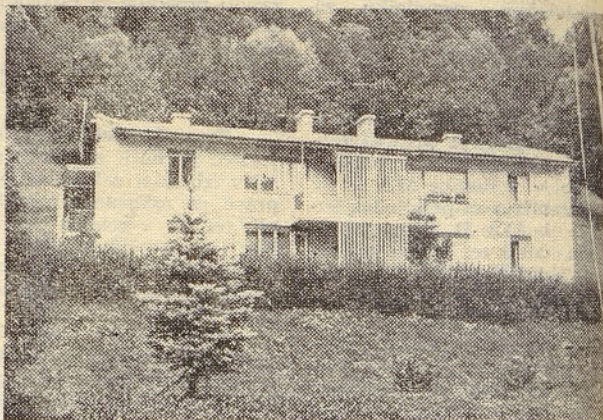
Odgovor:

Celotni dohodek je za 70,7 odstotka večji od lanskega. Dohodek se je povečal za 104,1 % in to pri 59,5 % več porabljenih sredstvih, kar je vsekakor ugodno. Polletni rezultat celotnega dohodka je zaradi večje realizacije samo za 2 % manjši od letnega plana. Ob tem pa kažejo podatki, da je bila masa porabljenih sredstev v hitrejšem porastu kakor celotni dohodek, saj ga presega za 1,8 %. Po pokritju pogodbenih in zakonskih obveznosti

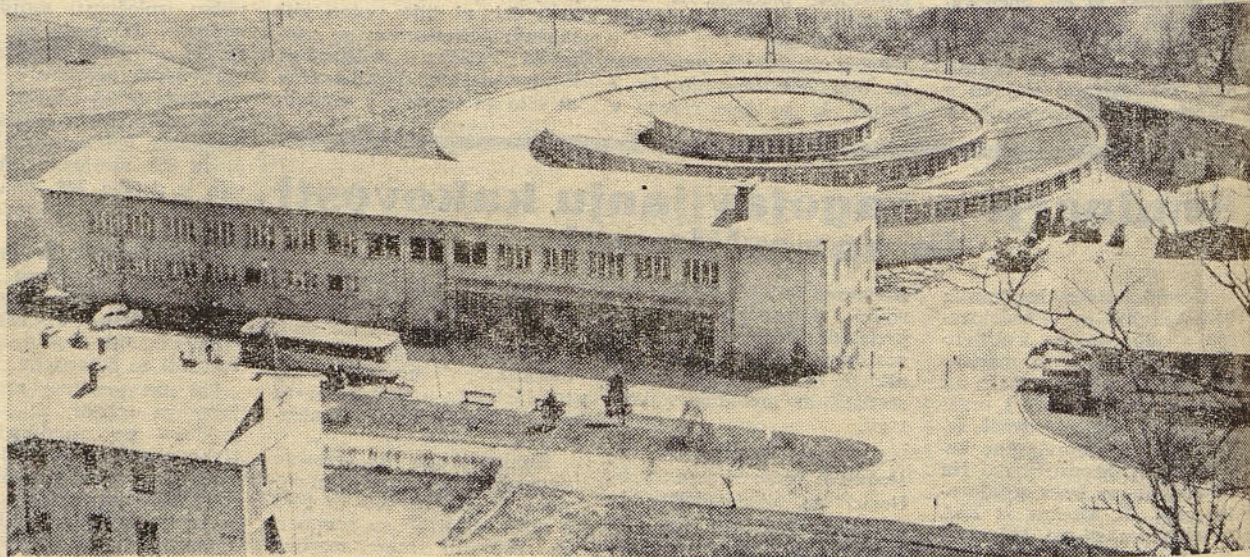
(Dalje na 6. strani)

Ker se v Železnikih in Češnjici dokaj razširja industrija, je bilo treba posvetiti posebno pozornost prosveti oz. šolstvu. — Slika kaže poslopje osemletke, ki so ga letos med šolskimi počitnicami občutno razširili in modernizirali. Pri tem ima Iskrina tovarna, ki zaposluje rek 600 delavcev, velik delež

Obe fotografiji kažeta Iskrine stanovanjske bloke v Železnikih, ki s sodobnimi objekti dobiva novo zunanjo sliko. Bloki so zgrajeni izven naselja, zato na strogi center, kjer se ohranja stara podoba, nimajo vpliva

Pogled na našo tovarno elektromotorjev v Železnikih

Letos še 70.000 novih telefonskih priključkov

Telefonski in telegrafski promet v državi bosta preobremenjena še vse do 1. 1973

Obsežni sedemletni načrt za modernizacijo poštne, telegrafskega in telefonskega prometa v Jugoslaviji se je že začel uresničevati. Zahvaljujoč delom, ki že potekajo, se bo do konca leta število telefonskih priključkov v državi povečalo za novih 70.000 priključkov.

Namestnik generalnega direktorja jugoslovanske skupnosti PTT Anton Zmijarević je dejal, da bodo v začetku prihodnjega leta razpisali licitacije za dela v okviru načrta modernizacije, ki bodo zanje porabili skupno 5,8 milijard dinarjev. Za objekte, ki bo njihovo gradnjo fika za obnovo in razvoj, to so mednarodne telegrafske in telefonske centrale v Beogradu in Zagrebu, bo licitacija razpisana do konca leta.

Za celoten program modernizacije so sredstva že zagotovljena in prav zato lahko že izvajajo dela in druge priprave. Celoten program bo izvedla večina domača industrija, medtem ko bodo samo manjši del opreme uvozili. Težišče idej je na zgraditvi medkrajevnih zvez. Tako bodo zmanjšali sedanjo preobremenjenost telefonskega in telegrafskega prometa. Polagajo že nove istoosne kable z velikimi propustnimi zmogljivostmi med Beogra-

dom in Zagrebom, Beogradom in Skopjem ter med Postojno in Trstom. Gradijo že tudi več tranzitnih in glavnih central.

Toda telefonski in telegrafski promet bosta preobremenjena še vse do leta 1973 in šele v zadnjih dveh letih iz-

vajanja program za modernizacijo (1974 in 1975) bodo problemi v PTT prometu rešeni.

Z novimi 130.000 telefonskimi priključki v letu 1970 se bo število novih priključkov v prvih dveh letih izvajanja programa modernizacije (1969 in 1970) povečalo na skupno 200.000 priključkov. V začetku letošnjega leta je bilo v naši državi samo nekaj več kot 400.000 telefonskih priključkov. Iz tega lahko razberemo, kaj bo za bodoče potrošnike pomenilo 200.000 priključkov več.

Pol milijona Jugoslovanskih dela v tujini

Vsak mesec kakšnih 10.000 naših delavcev odide iz države in se zaposli pri kakšni tuji firmi. V prvih osmih mesecih se jih je tako zaposlilo kakšnih 90.000. Kot tudi že prej, jih največ odhaja začasno na delo v ZR Nemčijo.

V zveznem uradu za zaposlovanje so dejali, da je v minulih petih letih organizirano oz. s posredovanjem zavodov za zaposlovanje, dobilo delo pri tujih firmah 220.000 delavcev. To je skoraj polovica vseh Jugoslovancev, ki zdaj delajo zunaj. Po nekaterih ocenah je v tujini zaposlenih približno pol milijona Jugoslovancev.

Če bo tudi v prihodnjih letih tako, kot letos, potem bo konec leta 1974 zunaj na-

ših začasno zaposlenih celo več kot milijon Jugoslovancev.

Približno polovica v tujini zaposlenih delavcev je kvalificiranih. Naše zaposlovalnice se trudijo, da bi takšni delavci čim manj hodili na delo v tujino, tuje firme pa bi rade prav kvalificirane delavce, predvsem kovinske in gradbene stroke. V zveznem uradu za zaposlovanje pravijo, da jim ne morejo dati toliko ljudi teh strok, kolikor bi jih radi, ker jih celo doma rabimo še kakšnih 15.000.

Če se ne dogovorijo, potem predstavniki tujih firm, pogosto sami iščejo naše delavce. Avgusta je na primer samo Zagreb zapustilo okrog 9.000 delavcev, pa le 5.000 jih je odpotovalo po uradni poti.

Portreti Iskrašev

Marljiv pri delu, uspešen ob šahovski deski

V oddelku za dokumentacijo Zavoda za avtomatizacijo v Ljubljani od leta 1965 dela kot ofsetni strojnik gluho-nem Jože Kerec, doma iz Prlekije. Pri tiskarskem delu, ki ga opravlja, je vesten in marljiv, s sodelavci pa se tudi dobro razume, saj je tovariški, skromen, mož beseda in vselej pripravljen po svojih močeh pomagati tovariško.

Poizvedovali smo, kakšna so njegova zanimanja v prostem času, pa smo izvedeli, da je njegov najzvestejši konjiček — šah. Le-temu posveča največ prostega časa in s svojim tovrstnim znanjem pomaga ekipi šahistov ZZA, da se na mnogih tekmovanjih dobro odreže, saj je prav gotovo najmočnejši šahist v njej.

Po šahovskih merilih je Jože Kerec drugokategornik. Z uspehom je že nastopal v državni šahovski reprezentanci gluho-nemih, sodeloval tudi v ekipi gluho-nemih, za-služen pa si je priboril tudi naslov najboljšega šahista med gluho-nemimi v Sloveniji.

Kot rečeno, je steber ekipe šahistov ZZA. Na doseda-

njih tekmovanjih v I. ligi sindikalnega moštvenega tekmovanja za prvenstvo Ljubljane, je bil njegov delež vselej viden in je pripomogel, da se je ekipa solidno uvrstila. Vsakokrat pa je bil do-slej zmagovalac brzoturnirjev, ki so jih med seboj od-igrali šahisti Zavoda za avtomatizacijo.

Jože Kerec je specialist za hitre igre in je predvsem dober kombinatorik. Njegove igre so pester, zanimive in pritegnejo tudi opazovalce in »kibice«, saj navadno zaigra drugače, kot drugi šahisti, pa vendar malone vselej najde duhovito potezo in tako pot k zmagi.

Tak, kakršen je Jože Kerec pri delu in v svojem ožjem kolektivu, marljiv in aktiven, da, tak je tudi pri svoji najljubši igri — šahu, zanesljiv, požrtvovalen in vztrajen. Prav te lastnosti ga odlikujejo in mu pripomorejo do uspehov, ki jih dosega na šahovskem polju.

Zelimo mu, da bi še na-prej uspešno šahiril in po-segel še po boljših rezul-tatih, ki mu prav gotovo niso nedosegljivi!

-J-

DOPISUJTE V ISKRO

Pred kratkim je odšel v zaslužni pokoj do-jletni sodelavec tov. IVAN BRADEŠKO, vodja permanentne inventure v finančni službi TOVARNE ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO Ljubljana, Linhartova 35.

Ob slovesu, ki je bilo zelo prisrčno, so mu sodelavci in izvršni odbor sind. podružnice poklonili spominsko darilo in mu zaželeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let. Imenovani se je iskreno zahvalil in zaželel vsem skupaj še velikodelovnih uspehov

POSEBNO OBVESTILO

Propagandna služba ZP ISKRA ima nalogo izdelati propagandno-informativni film o razvoju ZP ISKRA. Ker naj bi film zajel tudi predvojno in okupacijsko obdobje, naprošamo vse člane kolektivov, ki posedujejo fotografije iz omenjenih let (v pošteb pridejo slike iz tovarne »JUGO-ČESKA« in »LUFTFAHRTGERÄTEWERK — HAKENFELD GMBH — BERLIN — SPANDAU — BETRIEB KRAINBURG«), da nam sporočijo svoj naslov. Potrebujemo fotografije iz tovarniških objektov, zborovanj, slike izdelkov, slike posameznih kolektivov itd.

Vsak posnetek, ki bi prišel v pošteb za pre-fotografiranje, bomo lastniku primerno honorirali in po uporabi vrnili.

Naslave pošljite na ISKRA PROPAGANDNA SLUŽBA, LJUBLJANA, Titova 50. Na ovitku napišite »ZA FILM ISKRA«

ISKRA PROPAGANDNA SLUŽBA

Iskrina tovarna »Elektromotorji« Železniki — močan gospodarski činitelj Selške doline

(Nadaljevanje s 4. strani)
ter osebnih dohodkov je pol-
letni ostanek dohodka zelo
ugoden in dokaj presega pla-
nirani znesek.

Vprašanje:

V tem letu precej sodelu-
jete s tovarno »Mikron« Pri-
lep. Kot je znano, obstaja
želja, naj bi bilo to sodelova-
nje še bolj poglobljeno. Kaj
menite o tem?

Odgovor:

To je lažje reči oz. želeli,
kot realizirati. Tu nastaja
kup problemov, ki jih samo
z željami ne moremo rešiti.

Vprašanje:

Kakšen pomen ima ta to-
varna za Železnike in za Sel-
ško dolino?

Odgovor:

Tovarna je s 600 zaposleni-
mi pomembni faktor v življe-
nju tega kraja, če pa vzma-
memo v poštev še ostala več-
ja podjetja je moč reči, da
dolina vztrajno spreminja
pomembnost prav zaradi vse
večje zaposlenosti v industri-
ji in obrti. Prav zaradi tega
je vedno več izobražencev,
kajti industrija potrebuje
strokovno izobražene ljudi.
Glede na dokajšnjo ekspan-
zijo naše tovarne in podjet-
ja »Alples« skoraj ni moč
dobiti potrebno število no-
vih delavcev. Ta dolina v

tem letu ne pozna nezapo-
slenosti in vse kaže, da bomo
moralι nove delavce »uvažati«
iz drugih krajev.

Vprašanje:

Vi ste tudi predsednik
krajevne skupnosti v Želez-
nikih. Kako ocenjujete še
ostale dejavnosti v tem kra-
ju.

Odgovor:

Železniki se v tem letu
močno tudi komunalno ure-
jajo (kanalizacija, vodovod,
cestne asfaltne prevleke). Do-
kaj sredstev smo namenili
tudi modernizaciji stavbe za
osnovno šolo (osemletko), v
načrtu je tudi preureditev
doma Kmetijske zadruge,
kjer bo dvorana služila za
potrebe kulturno prosvetne
dejavnosti. Odprli smo tudi
muzej, ki nazorno prikazuje
zgodovino razvoja Železni-
kov.

Vprašanje:

Železniki spadajo pod ob-
čino Škofja Loka. Kakšni so
odnosi občina — tovarna?

Odgovor:

Zelo dobri. Kontakti so di-
namični in pozitivni. Pred-
sednik občine i. sodelavci se
zelo zanimajo za razvoj te
doline, kar je v tesni zvezi
tudi s poslovanjem podjetij.

Vprašanje:

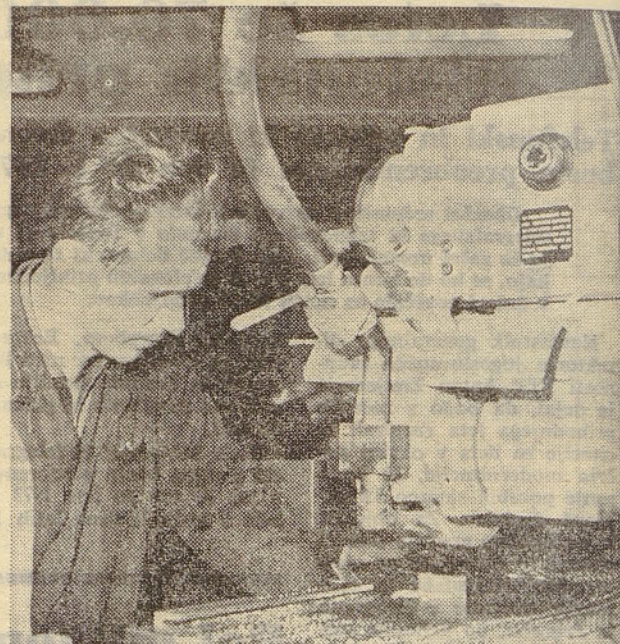
Kot kažejo elaborati, raz-
širjate proizvodnjo; prostori

bodo premajhni; širite proiz-
vodni prostor... Bo to per-
spektivna naložba?

Odgovor:

Vsekakor... Tudi zadev-
ne strokovne kadre že pri-
pravljamo. Na vseh šolah
imamo 24 štipendistov.

Zaključna misel: Tovarna
»Elektromotorji« Železniki
se je po letu nesigurnosti
(1967) prebila iz težke gospo-
darske situacije. Kolektiv je
verjel v lastne sile, zato je
hote zniževal osebne dohod-
ke, in samo zato, da bi čim-
prej dosegel stabilnost in po-
zitivni obračun. To mu je v
letošnjem polletju uspelo.
Spet je prešla tovarna med
rentabilne organizacije ZP.
Spet se vedrijo lica, čeprav
osebni dohodki še miso rela-
tivno visoki, vendar vse ka-
že, da bodo tudi te probleme
s skupnimi močmi rešili. V
vsem svojstvu pa Iskrina to-
varna elektromotorjev v Že-
leznikih predstavlja močan
in pozitiven faktor v življe-
nju prebivalcev Selške dol-
ne.

Franc Benedik je brusilec v tovarni »Elektromotorji« Železniki. Kot je pripovedoval, ima že 14 službenih let, čeprav je star šele 30 let. Iz razgovora je moč izluščiti, da je z delom v tovarni zadovoljen, kot vsi drugi pa si tudi on želi, da bi se OD čimprej približali ostalim dobro idočim tovarnam. Vesel je, da se je gospodarsko stanje tovarne občutno popravilo in da kolektiv dobiva vedno več naročil

Rezultati obračuna...

(Nadaljevanje s 1. strani)
osebne dohodka predstav-
ljajo točke b, c, in d v skup-
nem znesku
ND 5,082,038.

Ta znesek predstavlja po-
večanje osebnega dohodka v
odnosu na start za 43,4 %.

Ker vse tovarne oz. obrti
prejemajo osebne dohodke po
realizaciji se pri obračunu
strogo upošteva faktor sti-
mulacije, ki v I. polletju
občutno posega v končni ob-
račun OD, kar jasno kaže na-
slednja tabela:

IZPLACILO OD PO OBRA-
ČUNU ZA PRVO POLLETJE

Delovna enota	%
MD	48,49

EL	34,51
PV	33,83
TV	8,11
oz. po pravilniku DE	—
GM	—
OD	12,98
IE	—
TU	11,76
oz. po pravilniku DE	—
Direkcija	25,24
Nabava	30,84
STK	24,54
oz. po pravilniku DE	—
VF	28
oz. po pravilniku DE	—
Prodaja	—

Z rezultati v prvem pol-
letju smo lahko zadovoljni
in vse kaže, da bodo tudi v
II. polletju doseženi lepi
uspehi. Z. G.

Pogled na severozahodni del Železnikov. Nižje, ločeno od naselja, stoji stavba tovarne »Elektromotorji«, ki je objavljena na 4. strani. Zal, dolina nima take lege, da bi bilo moč prikazati skupno sliko (fotografija, ki bi zajela cel kompleks, bi bila možna le iz višine)

Z mopedom do Carigrada

(Nadaljevanje in konec iz
prejšnje številke)

Ob morju, kjer jima je
slednjič uspelo, da sta se oko-
pala tudi na bolj samotnem
kraju, so ju presenetile sonč-
nice, ki tod rastejo v velikih
množinah vzdolž vse obale.
Po kopanju sta se odpeljala
do Selivrija, kjer sta preno-
čila, si ogledala filmsko pred-
stavo, nato pa spočita nasled-
nji dan začela ogledovanje
Carigrada.

Ce kje, potem tu res lahko
srečaš tolikšne kontraste, to-

liko lepega, zanimivega, pa za
naše pojme tudi novega in ne-
navadnega. Pičlo odmerjen
čas sicer ne dovoljuje druge-
ga, kot le bežen ogled vseh
teh čudovitih stavb mošej,
mostov, spomenikov in dru-
gega, kar Carigrad dela tako
privlačen za oči premnogih tu-
ristov z vseh koncev sveta.
Pravi Babilon je, če prisluk-
neš igovorjenju množic na
cestah. In tu je trgovanje do-
ma. Vsakdo, se zdi, nekaj
prodaja, ponuja, trguje.

Ko sta se ustavila v cari-

grajskem pristanišču, sta ma-
lone prišla ob svoj moped.
Okrog njega se je zbrala
množica radovednežev in
brž se je našel resen kandi-
dat, ki ga je za vsako ceno
hotel kupiti. Komaj sta se
kupca otresla.

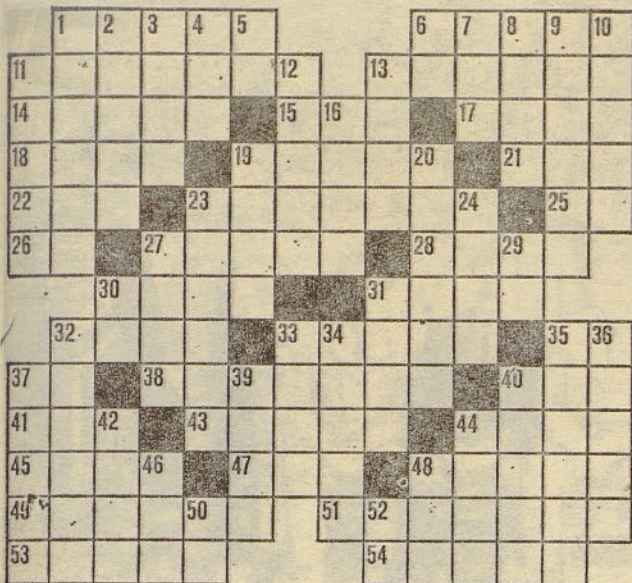
Novica, ki sta jo izvedela
v turistični agenciji »Bume-
rang«, jima je malce preki-
žala načrte. Hotela sta si na-
mreč ob tej priložnosti og-
ledati tudi Varno, vendar bi
moralι ostati v Carigradu še
pet dni, preden bi tja lahko
odplula z ladjo. Po cesti, s
svojm zvestim mopedom pa
do tja tudi nista mogla, ker
so jima takšno pot z mope-
dom odsvetovali.

Treba se je bilo odločiti za
najboljšo rešitev. Torej z via-
kom nazaj do Niša. Toda —
spet presenetljiva novica v
turistični agenciji — za vlak
bi morala odšteti malone vse,
kar jima je denarja ostalo
do tu, zato sta se rajši vrni-
la v Selivri, tam prespala in
se naslednje jutro po isti po-
ti odpeljala nazaj proti do-
mu. Denar, ki sta ga s tem
prihranila, pa sta rajši pora-
bila za spominčke, keramiko
in seveda razglednice, saj
sta pred odhodom na to svo-
jo dolgo »rajžo« obljubila
znanec, da se jima bosta
oglasila s poti.

Spet je njun moped zado-
voljno in poslušno žebral po

ravni cesti, skozi opustelo
turško pokrajino. Na poti sta
nekajkrat uživala gostoljub-
je tamkajšnjih pastirjev, pa
tudi ciganov, ki jih tu prav
gotovo ne manjka. Pastirji
so jima postregli s čajem in
sirom, obsipali pa so ju s
kopico vprašanj, saj takšnih
popotnikov tu ne srečajo
vsak dan. Znova in znova
sta se lahko prepričala o
kontrastih. Carigrad-boga-
stvo, kapitalizem, tu prepro-
ščina, revščina. Posebno za-
nimanje so pri domačinih
vzbujale naše cigarete. Raz-
dala sta jih precej in pohva-
lili so jih (pač, ker jim jih
ni treba kaditi vsak dan! . . .),
za protiutež pa so njuno zbir-

Za razvedrilo

Vodoravno:

1. ime združenega podjetja; 6. mesto v Boki Kotorski; 11. razčlenjevanje, razčlenitev; 13. varnostni organ; 14. odsev; 15. tuje žensko ime; 17. domača žival; 18. televiz. napovedovalka (Olga); 19. vlažnost; 21. figura pri četvorkis; 22. oblika glagola tkati; 23. brusni kamen; 25. opus citatum-kratica; 26. vrhunski športnik, šampion; 27. ameriški filmski igralec (Cary); 28. glavno mesto Jordanije; 30. pesnik; 31. udiranje; 32. igra s kartami (angleško); 33. stopnja srednje velike tiskarskih črk; 35. gosje oglašanje; 37. kratica letalskega podjetja; 38. izdelek Elektromehanike; 40. glavno mesto sosednje države; 41. bodica; 43. merska enota za stopnjo duševnosti pri valovanju (v telefoniji); 44. domača žival; 45. tovarna vezanih plošč; 47. obdobje, era; 48. ujec; 49. ribe severnih morij; 51. beneški slikar Giovanni Battista; 53. letopis; 54. naš polotok.

Navpično:

1. seznam, kazalo; 2. srbska jed (množ.); 3. žitna bilka; 4. tovarna v sklopu ISKRE; 5. začetek azbuke; 6. znamenka za titan; 7. gлина, ilovica; 8. naj živil (franc.); 9. topilo za smole; 10. makedonski ansambel narodnih plesov; 11. velika telesna od-

vodnica; 12. ameriški pisatelj Hervey (1889–1949); 13. svečeniki, čarovniki pri starih Medijcih in Perzijcih; 16. vzhod; 19. del telesa; 20. junak iz »Tisoč in ene noči«; 23. slaboumnež, bebec; 24. ovoj, paket; 27. povabljenec; 29. površinska mera; 30. Ludolfovo število; 31. žlebič, kamor je vstavljeno dno; 32. angleški romantični pesnik (Joseph); 33. domače moško ime; 34. učinek, posledica; 35. žensko ime; 36. grenki aperitiv; 37. hunski poglavar; 39. italijanski pisatelj (Corlo); 40. vrtljivi del motorja; 42. nacioanlna uprava za aeronavtik in vesoljska raziskovanja v ZDA; 44. krščanski potomec starih Egipčanov; 46. začimba; 48. jeza, srd; 50. znak za kem. prvino silicij; 52. enaka samoglasnika.

RESITEV KRIZANKE IZ PREJSNJE STEVILKE

Vodoravno:

1. števec, 7. Izreka, 13. Arnika, 14. Izidor, 15. Rank, 16. Pa, 18. Alita, 19. Aga, 20. Prha, 22. Atek, 23. De, 24. Ariana, 26. Na, 27. Adamo, 29. Telefon, 32. Kupe, 34. Tema, 35. Aparati, 38. Mirko, 41. NI, 42. Davkar, 44. Ar, 45. Test, 48. Tarn, 49. PTA, 50. Iskra, 52. Na, 53. Klot, 54. Keaton, 56. Neroda, 58. Antena, 59. Antar.

ko starin in spominkov obogatili z rožnim vencem s koščenimi kroglicami.

Ceprav jima ni bilo dano, da bi se z ladjo vozila po Črnem morju do Varne, sta si ga vendarle ogledala. Med potjo sta videla tudi znameniti Bospor in Oskudar, daljnogled pa jima je pomagal, da sta poškilila tudi bolj daleč — v Azijo.

Na tej dolgi poti sta temeljito spoznala Trakijo, na povratku pa sta si lahko vzela še več časa za ponovni ogled nekaterih mest in njihovih zanimivosti. Uživala sta v lepotah doline reke Marice in se takorekoč ob vsa-

kem koraku znova prepričala, da bi se po bolgarskih sosedih morali tudi pri nas zgledeovati pri urejanju turističnih središč.

Deset dni je trajalo njuno popotovanje nazaj do Niša, kamor sta pridrdrala dobrobra zagorela od žgočega sonca. Vkrcala sta se spet na vlak, kot normalno — se stoji pripeljala do Beograda, odtod do Ljubljane pa se jima je po naključju le posrečilo dobiti mesto v kupeju in tako potovanje zaključiti kolikor toliko spodobno. Pot z vlakom pa se je menda še bolj kot njima, prilegla njunemu mopedu. V teh dneh

Dodatna oprema za motorna vozila

Od 1. januarja dalje bodo veljali zakonski predpisi, ki določajo, da morajo imeti osebni avtomobili, tovornjaki in avtobusi ter druga motorna vozila pa tudi kolesa, dodatno opremo, ki naj bi pripomogla k varnejšemu prometu na cestah.

Osebni avtomobili bodo morali imeti ključavnice za zaklepanje volana, da bi preprečili tatvine. Osebni avtomobili, ki imajo registriranih pet ali več sedežev, bodo morali imeti na zunanji levi strani vzvratno zrcalo, tovornjaki pa bodo morali imeti taki zrcali na obeh straneh. Vsi avtomobili, tovornjaki, avtobusi in prikolice bodo morali imeti na zadnjih kolesih na blatnikih še dodatne ščitnike. Tovornjake in avtobuse bo treba opremiti tudi z gasilskimi napravami tipa »S«.

Nekaj novosti bo tudi pri napravah za zvočne signale. Vsa motorna vozila bodo morala imeti sirene, ki dajejo »enakomerne zvočne signale enake jakosti«.

Za vse avtobuse in tovornjake, katerih celotna teža presega 5 ton, bo veljala zakonska odločba, za katero še ne vedo ali jo bo mogoče uresničiti ali ne. Ta vozila bodo morala imeti »tahografe«, naprave, ki bodo med vožnjo nenehno beležile hitrost. Ta naprava naj bi v primerih nesreče natanko pokazala, s koliko hitrostjo je avtomobil vozil.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišaji: »CP Gorenjski tisk« Kranj

je prevozil novih 1.300 kilometrov, ne da bi enkrat samkrat poskušal odpovedati svojo poslušnost. Zares se je izkazal, pa čeprav je moral marsikje tudi po dokaj slabi cesti. Za njim je bila trda preizkušnja, a prestal jo je junaško, zato nič čudnega, če naša drzna popotnika zdaj že spet kujeta načrte, kam jo bosta z mopedom ubrala prihodnje poletje.

Njuna pot do Carigrada je dokazala, da tudi s Tomosovim mopedom lahko daleč prideš, čeprav ima le 50 kubičnih centimetrov in komaj dve kolesi!

Kratke vesti

REKORDNO ŠTEVILO NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

V soboto 21. septembra so zaprli 77. mednarodni zagrebški velesejem, na katerem je sodelovalo 1265 jugoslovaskih podjetij in nad 5000 razstavljalcev iz 47 držav. Razen rekordnega števila domačih razstavljalcev so letos zaznamovali tudi rekordni obisk. Domačih obiskovalcev je bilo 1.750.000, tujih pa okoli 80.000.

PRVI JUGOSLOVANSKI SIMPOZIJ O ALUMINIJU

Na Gospodarskem razstavišču se je 19. sept. začel prvi jugoslovanski simpozij o aluminiju. Udeležuje se ga več kot 160 strokovnjakov iz Švedske, Madžarske, Italije, Avstrije, Francije in Jugoslavije.

Glavni cilj tega znanstvenega srečanja je, da prikaže strokovna znanstvena dela o geologiji in rudarstvu boksita in proizvodnji glinice in aluminija. Med mnogimi udeleženci simpozija so tudi predstavniki številnih jugoslovanskih in tujih podjetij te stroke ter jugoslovanskih in evropskih univerz.

Ob tej priložnosti so odprli posebno razstavo, ki prikazuje razvoj geoloških raziskav v Jugoslaviji, zatem rudarstvo boksita in glinice in razvoj aluminijske industrije in predelave aluminija v povojnem obdobju v Jugoslaviji ter znanstvene dosežke na tem področju. Na razstavi sodeluje 16 jugoslovanskih podjetij.

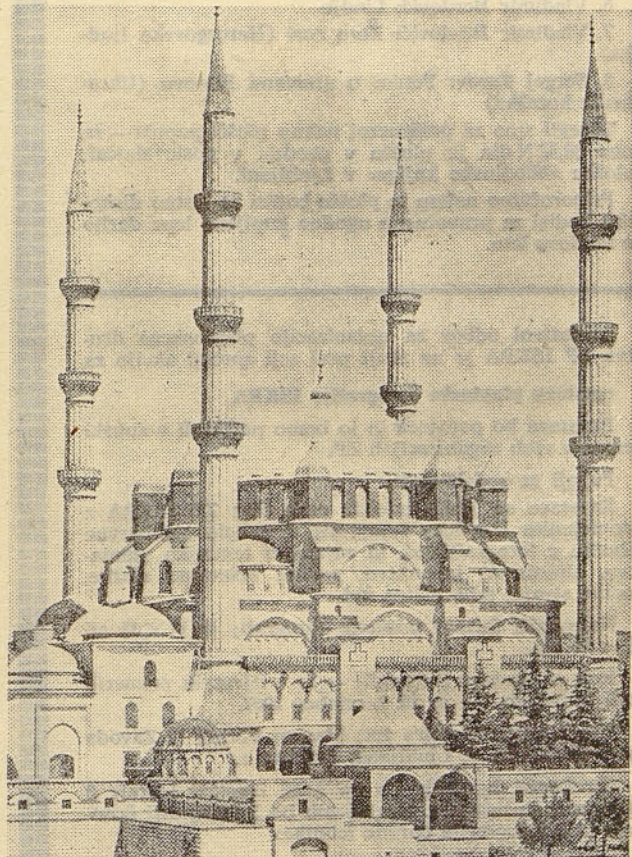
TRANSPORTNO MINISTRSTVO ZDA JE ODOBRILLO 71.000 DOLARJEV ZA STUDIJO

o možnostih razvoja velikih hitrosti do 400 km/h z železniškimi vozili na klasičnih tirih. To raziskovalno študijo bodo izdelali ameriški strokovnjaki v sodelovanju s strokovnjaki britanskih železnic, ki imajo na tem področju že dragocene izkušnje.

HUMORISTI IN KARIKATURISTI — POZOR!

Da naš list ne bo tako »urađen« sodelujte in pošljite svoje tovrstne prispevke. Dobrodošle so tudi manjše križanke s tematiko, ki se predvsem nanaša na Iskro (izdelki, naslovi tovarnih obratov).

Naslov: Uredništvo glasila »ISKRA« — Kranj

Se en motiv s poti po Turčiji

»Iskra« plošča za »Iskra« kolektiv

Z namenom, da »ISKRA« produkciji gramofonov dodamo ustrezno kvaliteto »ISKRA« gramofonsko ploščo je v založbi našega podjetja izdelana plošča SLOVENSKI OKTET POJE, izdelek DECCA iz Hamburga.

Plošče so izdelane po običajnih normativih za mikro rez in stereo efekt in so visokokvalitetne. Odločili smo se za posnetek slovenskega okteta predvsem zato, ker je prav gotovo večglasno fantovsko petje — tradicija na Slovenskem.

SLOVENSKI OKTET to bogato tradicijo nadaljuje danes in je eden najboljših vokalnih jugoslovanskih ansamblov.

Clani okteta, ki tudi pojo so:

Jože Kores, Danilo Čadež, Peter Ambrož, Božo Grošelj (tenorji), Andrej Strukelj, Tone Kozlevčar, Marjan Stefančič, Peter Čare (bariton in basi). Umetniški vodja je dr. Valens Vodusek.

Program te plošče obsega:

prva stran

1. Jacobus Gallus Carniolus: Laus et perennis gloria (motet)

2. Jacobus Gallus Carniolus: Ascendit Deus (motet)

3. Antonio Scandello: Bongiorno, madona (madrigal)

4. W.A. Mozart: Ave verum corpus (motet)

5. Stevan Mokranjac: Njest svjat (pravoslavni liturgični spjev)

6. Go down, Moses! (Črnska duhovna, po Golden Gate kvartetu pripr. V. Vodusek)

7. Janko Ravnik: Kam si šla mladost

8. Anton Lajovic: (V. Vodusek): Lan

druga stran

1. Kamilo Mašek: Mlatiči

2. Miroslav Vilhar: Po jezeru

3. Pavel Kernjak: Ti puobeč, ja k na lumpej (Venček koroških ljudskih pesmi)

4. Pavel Kernjak: Mojcejl

5. France Marolt: Ribniška

6. Vladimir Berdović: Lindjo

7. Vladimir Berdović: Zora zori (Hercegovska ljudska)

8. Sergej Žarov: Pesem o atamanu Platovu (Ukrajinska kozaška)

Dosegli smo za posamezni nakup plošče popust — za ceno 39,52 N din je plošča v prodaji v poslovalnicah založbe »Mladinske knjige« v Ljubljani.

Priporočamo nakup te plošče bodisi za lastno diskoteko bodisi za pravočasno ugodno kupljeno lepo darilo že za Novo leto.

Iniciativni odbor za organizacijo planinskega društva ZP ISKRA je na svoji prvi seji sprožil akcijo za

razstavo planinske fotografije ISKRA

Razstava bo potujoča in jo bomo prikazali v zimski sezoni v vseh organizacijah ZP.

Pogoji za sodelovanje:

Razstave se lahko udeleži vsak član ZP ISKRA z neomejenim številom fotografij črno-bele ali barvne tehnike s fotografijami, ki zajemajo tematiko planinstva, alpinizma, jamarstva, gorske reševalne službe, gorske straže, tabornštva ipd.

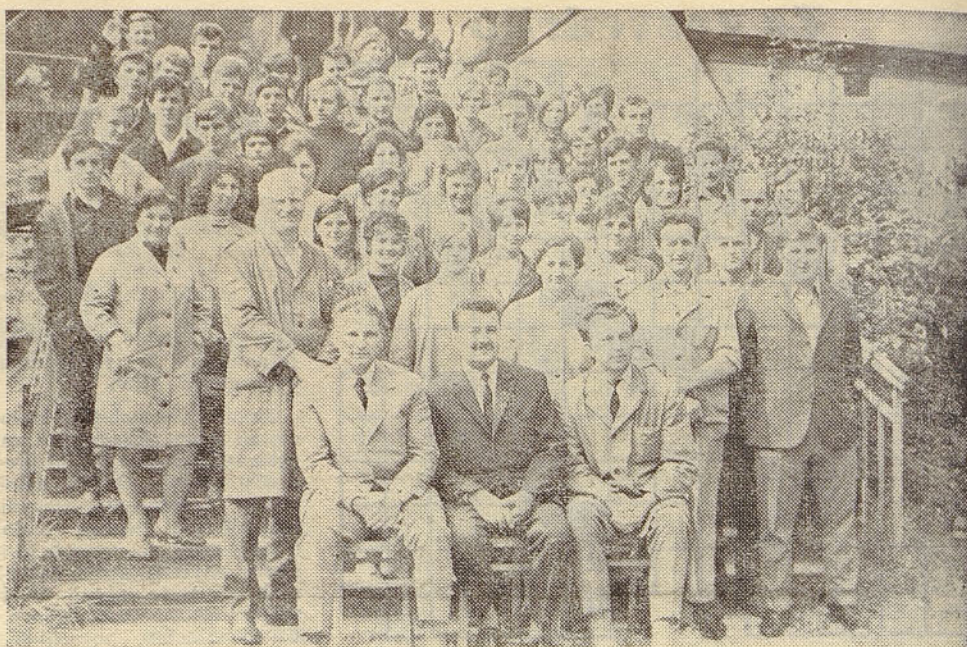
Najmanjši format poslanih fotografij je 13 x 18 ali 18 x 24 cm.

Rok za dostavo fotografij — le v izjemnih primerih tudi negativov — je 15. december 1969.

Vse fotografije zbira tov. Marjan Vernik iz Zavoda za avtomatizacijo, Ljubljana, Tržaška c.

Strokovna komisija bo na sami razstavi izbrala 8 fotografij za nagrade. Nagrajenih bo 5 fotografij črno-bele in 3 fotografije barvne tehnike.

Možnosti za odkup nekaterih nagrajenih ali nenaagrajenih fotografij so zagotovljene.

ELEKTROMECHANIKA KRANJ — Ivan Jalovec, mojster v delavnici za stružene dele v obratu ATN — je odšel v zaslužni pokoj. Slovo od sodelavcev in članov ZB je bilo prisrčno. Lepa darila ga bodo prav gotovo spominjala na sodelavce, ki ga bodo zaradi priljubljenosti težko pogrešali. — Imenovani se prek uredništva iskreno zahvaljuje za vse dobre želje in darila ob odhodu v pokoj in želi vsem kar največ uspehov

Lep izlet v dolino Soče

Sindikalni odbor obrata »Števec« je na svoji 8. seji med drugim obravnaval tudi rekreacijo svojih članov ter sklenil organizirati dva izleta: prvega prek Karavank in prelaze Julijskih alp (20. septembra), drugega pa v nižje predele sončne Dolenjske (4. oktobra).

Za prvi izlet že lahko zapišemo, da je dosegel svoj namen in povsem uspel. Predvidenega dne smo potovali iz Kranja ob 6. uri zjutraj prek Jesenic skozi Kranjsko goro in se ustavili na mejnem prehodu. Po kratkem formalnem pregledu smo se odpeljali do vasice Fužine, kjer smo se malo okrepčali. Tu smo zaradi kislega vremena nameravali spremeniti potovalni načrt in si ogledati Belopeška jezera. Po prvih znakih izboljšanja vremena smo misel zavrgli in se odpeljali do Trbiža. Tu smo si ogledali zgodovinske znamenitosti mesteca in značilno in lepo italijansko tržnico. Veseli in zadovoljni smo se odpeljali dalje po dolini Ziljice in Jezernice prek Rablja (z jezerom) do mejnega prehoda Predil (1156 m nadmorske višine). Nestrpne so nas sprejeli v ljudni obmejni miličnici in cariniki, ki so nam po kratkem formalnem pregledu zaželeli srečno pot.

Z udobnim avtobusom CREINE smo se spuščali po lepi asfaltni cesti navzdol do odcepa na Mangart (2.678 m). Tu smo zavili po strmi in vijugasti ter lepo urejeni gorski cesti, ki se vije pod sam vrh. Sofer Alfonz je le s težavo, vendar varno in spretno upravljal veliki avtobus po nad prepadi in skozi predore speljani gorski cesti, ki ni grajena za tako velika vozila. Z manevriranjem avtobusa skoraj na vsakem drugem zavoju nas je po slabih uri vožnje sofer srečno pripeljal do planinske kočice na sedlu pod Mangartom (2072 m). Ker nas je čas že preganjal nismo mogli do vrha. Vendar smo tudi tu imeli čudovite poglede na vrhove Julijcev, dolino Posočja in na Mangartsko jezerce.

Po kratkem postanku smo se zadovoljni vračali v dolino. Že po polurni vožnji smo se peljali mimo spomenika umirajočega leva iz leta 1809, skozi vasico (imenovana tudi vas »črnih rut«, ker so po II. svetovni vojni v vasi ostale samo žene in otroci), dalje po dolini Koritnice, s čudovitimi pogledi na vrhove: Jalovca, Svinjak, Rombon, Jerebico idr., skozi Log pod Mangartom, ene najlepših slovenskih vasi po svoji veličastni gorski okolici in Kluže s potokom Koritnica,

zajeden v 45 m globoke tesni. Tu stoji tudi mogočna obnovljena trdnjava (napis v skali leto 1613), ki varuje prehod v dolino. Ob štirih popoldne smo prispeli v Bovec, center Gornjega posočja, kjer nas je v hotelu Kanin čakalo okusno kosilo.

Nadaljna pot nas je vodila prek Zage (rojen narodni heroj Stane Žagar) po dolini Soče, med vasicami s pravcatim drevoredom oledrov, skozi Kobarid, nad katerim se ponosno dviga Krn (2.245 m). Proti Tolminu je pokrajina spremenjena; dolina je raztegnjena v ravnino, hiše so tu že spremenile slog (iz gorskega v mediteranski). Dolina slovi po prirodnih lepoti (v to območje spada tudi Gregorčičev »Planinski raj«) ter po spomenikih na številne hude boje I. in II. svetovne vojne. Ob zatonu sonca smo se peljali skozi Tolmin, znan po slovitim kmečkem puntu nad goriske grofe v 18. stoletju in Most na Soči, kjer se stikajo doline Soče, Idrije in Bače. Na mostu stoji slovita cerkev iz 12. stoletja, čez umetno jezero Soče pa je krasen pogled na Bohinjske planine. Skozi Trebušo, Želin, Cerkljano in Poljansko dolino smo se vračali že v objemu noči, zato teh predelov nismo videli! V Kranj smo prispeli sicer malce utrujeni, toda zadovoljni ob 21. uri.

S stališča družbene proizvodnje je vrsta rekreacije — izleti — nedvomno zelo pomembna in potrebna dejavnost. V naravi in prijetni družbi si delavci sprostijo živčno napetost, ob spoznavanju neznanih krajev, ljudi in njihovih navad, zanimivosti in lepote (prirodnih ter takih, ki jih je ustvarila človeška roka) pa pridobivajo na splošni izobrazbi.

L. P.

OBVESTILO

Razpored ur v zimskem kopališču v Kranju, ki so namenjene rekreaciji občanov:

Sreda	od 15. — 19. ure
Četrtek	od 15. — 19. ure
Petek	od 15. — 19. ure
Sobota	od 9. — 13.30 ter od 15. — 19. ure
Nedelja	od 7. — 19. ure